

Пише:
Сласа
Бошњак

Vankuver, januara 2006.

Godine koje se nižu odvajaju nas sve više od vremena koje pamtimo kao najbolje vreme. Za moju generaciju to su rane osamdesete, koje danas beležimo (bar mi kojima je pop kultura istorijska referenca) kao godine *novog talasa*. Beograd, Zagreb i Ljubljana su, zahvaljujući novotalasnom pokretu u rok muzici, bili deo Evrope još pre četvrt veka. Energija koja je napajala mlade ljude iz jugoslovenskih urbanih centara nikad se ponovo nije "pretvorila u materiju" na tim prostorima, bar ne u pozitivnom smislu. Oslobođanje one druge negativne energije krajem osamdesetih ostavilo je haos koji i danas traje. Jedna od posledica tog haosa su i hiljade ljudi koji su se razmyleli po planeti. Među njima su i oni koji su bili neposredni izvođači novotalasnih radova – muzičari. Neko od njih ponekad zaluta i u Vankuver.

Ovih dana je u privatnoj poseti "najboljem gradu na svetu" boravio osnivač i vođa grupe *Zana* – Radovan Jovičević. Grupu *Zana* pamtimo kao jednu od karakterističnih grupa beogradskog novog talasa, koja se kasnije preorijentisala na mekši zvuk. Svojim pesmama utemeljili su nešto što bi se u najširoj kategorizaciji zvalo pop-rok, a zaštitni znak njihovih pesama bili su tekstovi Marine Tucaković. Radovan je *Zanu* napustio 1999. godine i sa porodicom otišao da živi u New York. O *Zani*, New York-u i još ponečemu popričali smo jednog tmurnog vankuverskog popodneva.

Kišobran: Šta radiš u New York-u i kada si i zašto otišao iz Beograda?

Radovan: U New York-u imam firmu za grafički dizajn, a u poslednje vreme se sve više bavim muzikom, iako sam mislio da sam sa muzikom završio. Grafičkim dizajnom i animacijom sam se bavio i u Beogradu, jer kad smo radili spotove za *Zanu* ja sam često učestvovao u njihovoj realizaciji, davao ideje, režirao, pa su me i drugi muzičari zvali da i njima radim spotove. Uglavnom, uvek me je zanimala kreacija i mislim da sam sa tim talentom i rođen. U New York sam došao 1999. godine, ne samo zbog toga što je tad bilo bombardovanje. To je možda bio povod, ali ja sam oduvek želeo da živim u nekoj svetskoj metropoli - Londonu, Parizu... Dok sam bio klinac bilo je to samo jedno romantično gledanje, ali kasnije je to sazrevalo i tako sam dospo u New York, koji kao grad dokazuje da svet može da živi zajedno, jer u njemu npr. Palestinci i Izraelci žive zajedno u istoj ulici i istoj zgradi.

Kišobran: Da li još postoji grupa *Zana*?

Radovan: Koliko ja znam

postoji i treba da postoji, bez obzira što sam ja otišao iz benda. Isto kao kada je otišla Zana Nimani, naša originalna pevačica. Mi smo bili bend prijatelja i niko tu nije bio iz interesa. Ne mogu da kažem da sam baš u nekom redovnom kontaktu sa Žikom i Jelenom, ali to što se ne čujemo često ne znači da mi i dalje nismo prijatelji. Ja se nisam dugo čuo ni sa nekim mojim prijateljima iz osnovne škole, ali kad bih se čuo je bih za njih i dalje uradio sve što je u mojoj moći. Jednostavno *Zana* je bila jedan period mog života, sad je to nešto drugo.

Kišobran: Tokom 25 godina postojanja kroz *Zanu* su prošle četiri pevačice. Jel' možemo da ih nabrojimo poimence?

Radovan: Zana Nimani, Nataša Gajević, Nataša Živković i Jelena Galonić.

Kišobran: Prema informacijama koje ja imam, originalna *Zana* – Zana Nimani živi ovde u komšiluku, u Viktoriji. Da li je to tačno i da li si možda sa njom u kontaktu?

Radovan: Nisam se sa njom čuo sto godina. Nemam njen broj telefona, ali voleo bih da se čujem. Isti je slučaj i sa ostalim *Zanim* pevačicama, koje su uglavnom negde po inostranstvu.

Kišobran: Vratimo se sada malo u istoriju. Kada je grupa *Zana* počela sa svirkom bila je deo beogradskog novog talasa. Muzika koju ste svirali je bila u duhu novog talasa, bar na prvim pločama – singlicama i prvoj LP ploči *Loše vesti uz rege za pivsku flašu*. Sa drugom LP pločom *Dodirni mi kolena* definisali ste svoj zvuk, a on je više naginjao na pop nego na rock. Sve ploče koje su došle kasnije su bile pop. Ko je odlučio da se opredelite za mekši, pop zvuk - ti ili Kikamac, ili je to bilo zajedničko opredeljenje?

Radovan: Nismo mi baš imali tu neku strategiju. Pravili smo pesme onako kako se osećamo toga dana. Prvi singl *Nastavnica* je bio skroz alternativan, drugi singl *Pepito pantalone* je već potpuno drugačiji, slušljiviji i za širi krug ljudi. Prvi album je bio umetnički

album, gde smo hteli da dokažemo da mi znamo da sviramo, da imamo ideje i taj album je jako karakterističan za beogradski novi talas u to vreme.

Međutim, na koncertima ljudi nisu mogli da komuniciraju sa tom muzikom. Ja se sećam jednog koncerta na kome smo svirali mi, *Galija* i Zlatko Manojlović. Zlatko, koji je nastupao pre nas, odsvira npr. *Smoke on the water* i publika poludi. Mi izađemo posle, kao zvezde večeri, onako art obučeni i sviramo im svoje pesme koje su super i koje oni slušaju otvorenih usta, ali ne učestvuju u njima. Onda smo shvatilo da je pozorište lepa stvar, ali da smo mi ipak bend. Onda smo napravili *Dodirni mi kolena*, što je bila prva prava pop-rok ploča u Jugoslaviji, znači pop muzika koja se razlikovala od *Novih fosila* i koja je bila bazirana na nekim rok postulatima. Pre nas je postojala jasna razlika između nečeg što se tada zvalo zabavna muzika i rok muzika, a mi smo te dve forme sjedinili. Mi smo bili nešto kao jugoslovenski *Duran Duran*.

Kišobran: Marina Tucaković je svojim tekstovima dala identitet grupi, a verovatno *Zani* ustupila i svoje najbolje tekstove. Kakva je njena uloga u uspehu grupe *Zana* i uopšte kakav je bio vaš odnos sa njom?

Radovan: Marina je govorila sebe kroz nas. Ona je bila ravnopravni član benda, išla s nama na turneje...Njeni tekstovi su suština grupe *Zana*. Evo, skoro sam čuo da je neko obradio pesmu *Dodirni mi kolena*. Uopšte na Marininim pesmama, ne samo za *Zanu* nego za gomilu drugih pevača i dan-danas se hrane mnoge porodice.

Kišobran: Uopšte, kada se danas osvrneš unazad na svoju muzičku karijeru – da li bi u njoj nešto menjao, da li bi neke stvari uradio drugačije i koje?

Radovan: Ne bih promenio ni sekund svog života i svoje karijere. Imao sam grešaka koliko hoćeš, ali svaka me je greška naučila nečemu. Na

SVET KOJI POZITIVNO MISLI

kraju krajeva, mislim da sam imao neverovatnu sreću u životu – da radim ono što volim, da mogu da živim od toga, da me ljudi razumeju i da me podržavaju u tome što radim. Kada sam došao u New York ja sam rešio da se ne bavim muzikom, ali neverovatno je koliko čovek nosi svoju karmu. Posle tri godine su me bukvalno uvukli nazad u muziku. Odradio sam već nekoliko projekata, uglavnom su to bili songovi u filmovima, a trenutno radim kompletnu muziku za jedan film sa glumcem i reperom Frank Heartom. On je fenomenalan lik: završio je *Julliard* akademiju i pravi je glumac tipa Al Pačina, znači školovan glumac i ima poseban dar za pripovedanje, ili kako ovde kažu storyteller – reper koji priča priču i glumi uz put.

Kišobran: Kada si poslenji put bio u Beogradu i kako ti izgleda muzička scena danas?

Radovan: Pre godinu i po dana sam bio poslom. Angažovali smo ljude programere za jedan projekat, jer smo mi poznati po svojoj kreativnosti i u tom poslu. Mi i Rusi. Indusi su fenomenalni da ti odrade posao onako kako je traženo, ali mi smo uvek u fazonu da nešto eksperimentišemo i da pitamo zašto ovo ovako, kad može drugačije?

Kišobran: Kako ti se čini muzička scena danas u Beogradu? Ima li tamo ičeg drugog osim turbo-folk-a?

Radovan: Pa, muzika je uvek odraz socijalnog stanja. Pesma *Dodirni mi kolena* ne može danas da se napiše jer onog blagostanja u kome smo mi živeli ranih osamdesetih više nema. Danas tamo "dan ne miriše na sveže mleko" kao u vreme kada je *Zana* počinjala svoju karijeru. Mi smo još svi nacionalno pijani, da tako kažem...Mi se kao nacija trenutno nalazimo u kafani u četiri ujutro. Ne možemo da očekujemo da se u kafani u četiri ujutro svira rock'n'roll, ali s obzirom da je i rock'n'roll proizašao iz blues-a tj. iz patnje i bola, ja očekujem da će iz naše patnje da proizađe nešto pozitivno.

Kišobran: Šta ti danas najviše nedostaje iz Beograda?

Radovan: Vau...Pa, što se tiče nekih materijalnih stvari u New York-u ima sve - ako 'oćeš beli sir iz Bocvane možeš da ga nađeš. Fali mi onaj Beograd u kome sam rođen, ali i čak me današnji New York podseća na taj Beograd. Verovatno bi mi Beograd više nedostajao da živim negde drugde. Puno puta su me pitali da li ću ikad da se vratim u Beograd? Nemam pojma! Naučio sam da živim danas i za danas.

Kišobran: Kako ti se čini naše selo Vankuver u odnosu na New York?

Radovan: Svaki grad nosi sebe i ima nečim da te kupi. Vankuver je pozitivan grad i ja evo svakom savetujem da dok ovo bude čitao izađe napolje, pogleda nasmejane ljude i kaže sebi da pripada svetu koji pozitivno misli.